

**Ответы к олимпиадным заданиям по марийскому языку и литературе
для муниципального тура республиканской олимпиады школьников.
2017-2018 учебный год. 8 класс**

Максимальный балл – 73

1. Термин-влакым марла серыза.

Интонаций - ойсем, междометий – йӱк мут, сложносочиненный предложений – мужырлалтше кыдежан ойлончо, придаточный ужаш – кудынь ужаш, савырыме оян ойлончо – предложение с косвенной речью.

Кажне чын вашмутлан – 1 балл, чылаже – 5 балл

2. Чарналтыш пале-влакым шынден, текстым возен налза.

Марий мландыште ятыр энэр уло, но Какшан дене нигудыжымат ом вашталте. Ала-кушеч йӱдвечын, йорга памаш гыч туналын, модын шаулен, мӱгырен, Какшан касвекыла йоген вола, марий мландым пелыгыч ката, кугу илыш-корныш лектеш да садланак пӱтырак вашкыше енла куржынат колта, вара ноя да чарналта. Кадыргылеш, иksam ыштен кода, вик чыма, тӱрлӱ ялла воктен йога, Йошкар-Ола дек миен лектеш. Тушанат ок шогал, каналтымыла кумдан, ласкан шулалтен, эше умбаке чыма, Юл дек шуэш, кугу руш калыкын кугу энерышкыже ушна, тудлан вийым, патырлыкым пуа, сылнылыкым ешара.
< ... >

Кузе корно тӱрлӱ мландым, турлӱ калыкым иктыш уша, тугак энэр-влакат калыкым иктыш ушат, тудын шӱмжым ик семын кырыктат, уш-акылым ик семынак шоныктат.

(Ю.Артамонов семын)

5 балл – чын возымылан, 5 балл – чын чарналтыш палым шындымылан

***Тӱткӧ лийза! Ёлнысӧ заданийлаштак чарналтыш палым шындыме огыл.
Тидым шотыш налман, чарналтыш палым чын шындыман.***

3. Палемдыме шомакым фонетически лончылыза.

Кадыргылеш, иksam ыштен кода, вик чыма, тӱрлӱ ялла воктен йога, Йошкар-Ола дек миен лектеш.

Ялла – [й' а л: а] – 4 б., 4 й., 2 сл., 2 сл. пералтышан.

Я – [й'] -...

[а] -...

Л – [л:] -...

А – [а] -...

5 балл (2,5 балл + 2,5 балл йӱклан чын характеристикым пуымылан).

4. Мут-влакым состав дене лончылыза.

Ни – гуды – жы – м – ат (-ат частице), кас – веке – ла, курж – ын – ат (-ат частице, куржынат колта), вашк – ыше, шон – ыкт – ат

5 балл

5. Ойырымо мут-влакым морфологически лончылыза.

Кажне шонакым чын лончылымылан – 3 балл (тұрысnek лончылен огыл гын – 1,5 баллым шындаш лиеш). Чылаже – **6 балл**

6. «Марий калыклан волгыдым шочмо йылме веле конден кертеш, моло йылме ок керт. Тудо веле пеш ушан, эн сай корно. Моло семын гын, туныктымо лўмжō веле лиеш, пайдаже ок лий». Тиде ойым ко каласен, возен кодыза.

Шабдар Осып - 1 балл

Шке шонамашлан – 5 балл

7. Текстым лудын лекса да лончылыза – темыжым, тўн шонамашыжым палемдыза, планым ыштыза. Текст гыч сылнештарыме йōн-влакым возен лукса, могай улмыштым палемдыза.

10 балл – текстым лончылымылан 5 балл, сылнештарыме йōн-влакым ончыктымылан 5 балл.

8. Поэт, писатель-влакын фамилий ден лўм да ачалўмыштым чын ушыза

10 балл – ик лўмлан ик балл

(Майоров Яков Павлович, Столяров Василий Степанович, Мухин Владимир Алексеевич, Логинов Иван Иванович, Ильяков Никандр Филиппович, Алексеев Геннадий Валерианович, Иванов Вениамин Михайлович, Еремеев Никандр Сергеевич, Артамонов Юрий Михайлович, Кудряшов Михаил Иванович)

9. Почеламут корно-влаклан схемым ыштыза. Почеламут стопам, размером да рифмым палемдыза.

6 балл – кажне почеламутлан 3 балл дене.

(3 слоган стопа, дактиль, абаб – мужыран (парный) рифме; 2 слоган стопа, ямб, абба – онган (кольцевой) рифме.)

10. **10 балл** – темым тұрыс почын пуымылан 5 балл, чын возымашлан – 5 балл.

Чылаже: 73 балл